

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

**Henricus, de Sancto Ignatio
Leodii, 1709**

Caput VI. Satisfit objectionibus Neotericorum existimantium, peccatum
originale absque pacto supradicto explicari non posse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](#)

Pars III. De peccato originali, effectibusque ipsius. 625

Et (de quo supra) respondent, peccatum originale parvulis quidem non esse voluntarium voluntate propriâ, physicè existente; esse tamen ipsi voluntarium voluntate propriâ, seu ipsi intrinsecâ, moraliter existente: utpote per pactum illud in Adami voluntate mortaliter constitutâ. Verum istud est paradoxum in Theologia Sanctorum, imò & in Ecclesia Dei, in qua haec tenus creditum est peccatum originale parvulis voluntarium non esse voluntate propriâ, sed alienâ. Unde nullibi Augustinus, vel quisquam alius SS. Patrum, dicit, parvulus in Adam fuisse secundum voluntates suas, sed secundum propaginem carnis, tamquam in radice ibi eramus, ait Augustinus serm. 294. secundum rationem seminis, secundum originem seminis, ut supra num. 34. in Adami natura illa insta, in qua eos gignere poterat. L. 3. de peccat. merit. c. 7. Sicut Levi fuit in lumbis Abrae. L. 4. op. imperf. contra Julian. n. 104.

C A P U T VI.

Satisfit objectionibus Neoterorum existimantur, peccatum originale absque pacto supra dicto explicari non posse.

55 Objicies 1°. pactum illud constare ex Genel. 17. ubi dicitur: *Masculis cuius præputii caro circumcisâ non fuerit, delebitur anima illius de populo suo, quia pactum meum irriuum fecit.* Quod pactum? Non circumcisio- nis, quam si parvulus non suscepit, nulla culpa est ipsius, sed majorum, qui eum circumcidere non curarunt, inquit Augustinus l. 16. de Civit. c. 17. ubi propterea per pactum illud, quod ipse testamentum vocat, illud intelligit, quod factum est ad hominem primum: *Etiam parvuli, non secundum vita sue proprietatem, sed secundum communem generis humani originem, omnes in illo uno testamento Dei dissipaverunt, in quo omnes peccaverunt.... Testamentum autem primum, quod factum est ad hominem primum, profecto illud est: quâ die ederitis, morte moriemini.*

56 Mirum est viros acutissimos in ista Augustini expositione non animadvertisse, vanam esse suam objectionem: utpote quam Augustinus manifeste solvit, *pactum* illud, seu *testamentum*, exponendo, non de pacto, quo Deus posterorum voluntates in Adami voluntate constituerit (pactum quippe istud per Adae peccatum irritatum seu dissipatum non fuit, sed impletâ conditione potius stabilitum & completum) sed de præcepto Dei *facto ad hominem primum... quâ die ederitis, morte moriemini;* idque juxta usitatam S. Scripturæ phrasim, secundum quam *pactum* seu *testamentum* Dei dissipare, nihil aliud est nisi transgre- di legem vel præceptum Dei (cujus observatoribus vitam Deus promisit æternam) uti vide- licer Exodi 19. & 31. Levitici 26. &c.

57 Objicies 2°. illud Osee 6. *Ipsi sicut Adam transgressi sunt pactum meum, ibi prævaricati*

sunt in me. Super quo Hieronymus: *Imitati sunt Adam: ut quod ille in Paradiſo fecerat, pactum meum, legemque præteriens, isti in terra facerent.*

Vana pariter objectione: quia etiam per pactum Hieronymus intelligit legem supradictam, ut significat ista conjunctio, *pactum legemque*; vox namque posterior prioris est explicatio. Et quo fundamento commentiam conventionem suam Adversarii intelligent, cum nullo Scripturæ testimonio per *pactum* intelligi demonstretur, nec de ea à Patribus exponatur?

Objicies 3°. Ideò per unum hominem peccatum intravit in mundum, & in omnes homines pertransiit, quia omnes transgressi sunt pactum, seu præceptum, in quacumque hora comedebitis, morte morieris.

Nec ista objectione umbram habet soliditatis. Concedo namque totum. Quid inde? Nihil. Non enim dicit Apostolus, nec Augustinus, aut Basilius, nec quisquam ex Patribus, omnes idè præceptum istud transgressos, quia voluntas omnium in Adami constituta erat voluntate. Aliam rationem propter quam omnes in Adam transgressi sunt præceptum illud, Augustinus adferit serm. 294. quia secundum propaginem carnis in illo eramus omnes, antequam nati essemus, tamquam in parente, tamquam in radice ibi eramus. Apostolus (inquit l. 4. op. imperf. in Julian. n. 104.) dicit, *in quo omnes peccaverunt... non propter arbitrium singulorum, sed propter originem seminis, secundum quam originem omnes in illo eramus.*

Objicies 4°. Augustinus l. 3. de peccat. 59 merit. c. 7. dicit: *Omnes in Adam tunc peccaverunt, quando in ejus natura illa insta, in qua eos gignere poterat, omnes ille unus fuerunt.* Ergo omnium hominum voluntas moraliter fuit in voluntate Adami.

Prorsus nulla est consequentia. Neque enim Augustinus dicit omnes in Adam fuisse secundum voluntatem (imò id negat loco proximè relato) sed secundum naturam. Nihil ergo consideratione dignum, pro suo illo pacto, ex Scriptura, nihil ex Patribus habent Neoterici. Quod nihil etiam à ratione, sequentium objectionum solutio manifestabit.

Objicies ergo 5°. Naturam peccati originalis sic explicare debemus, ut peccatum istud parvulis sit aliquo modo voluntarium (cum hoc sit de ratione omnis peccati.) Sed si voluntas ipsorum in Adami voluntate constituta non fuerit, non appareat quomodo peccatum originale sit vel fuerit ipsis voluntarium.

Nego subsumptum, quia peccatum originale parvulis esse non debet voluntarium voluntate propriâ, & intrinsecâ, sed extrinsecâ & alienâ, ut supra ostendimus ex Augustino, qui & illud ipsum confirmat l. 6. contra Julian. c. 9. ubi ad istud Juliani argumentum: *Quomodo peccatum persone illi justè possit adscribi, que nec voluit peccare, nec posuit, propriâ scilicet voluntate?* Respondet: *Aliud est*

perpetratio proprietorum (ad quam propria requiritur voluntas) aliud alienorum contagio peccatorum (ad quam voluntas sufficit aliena) Audi Apostolum hoc breviter explicarem, qui unum dixit fuisse, in quo omnes peccaverunt, quia secundum rationem seminis in illo uno omnes unus fuerunt. Cumque instaret Julianus: Quis fieri potest, in res arbitrii condicioni seminum misceatur? Respondeat: Si fieri non posset, non esset unde parvulos, nondum de corpore egressos, moriosos diceremus.... Quid à me queris, quo sit factum modo, cum videoas factum esse quocumque modo, si Apostolo credas aliquo modo, qui de Christo, Et de his pro quibus mortuus est Corisius, meniti potuit nullo modo. Et I. 4. op. imperf. in Julian. n. 104. dicit, omnes in Adam peccasse, sicut Levi decimatus est in Abraham, in cuius lumbis erat, ut Apostolus dicit Hebr. 7. licet voluntas Levi in Abrahami voluntate constituta non fuerit. Quo exemplo sic insurget in Julianum: Hunc (Apostolo utique) caumniare cau loquacitate, et dic, si audes: Cum pater Abraham voluntate suā decimatus fuerit, quomodo potuit per illius voluntatem sibi extrinsecam decimari, hoc est decimas dare Levi, cuius voluntas nulla erat, quia omnino ipse nondum erat? Ea ratione quippe, vel potius hoc errore (nota bene) dicit & nos: Cum primus homo voluntate peccaverit, quomodo potuerunt per ejus voluntatem final in illo peccare, qui suam nonaum habebant, quia per substantiam suam nulli adhuc erant? Imo desine vana garrire, Et omnes qui, nondum nati, nihil per proprias voluntates agere poterant boni, vel mali, in uno potuisse peccare, in quo per rationem seminis erant, quando ille propriā voluntate peccatum illud grande peccavit, naturamque in se vitavit, mutavit, obnoxavit (excepto uno homine, qui ex ipso quidem semine, non tamen seminali ratione procreatus est) si potes, intellige; si non potes, credere.

62 Objicies 6°. Omnes authoritates, quas proferimus, aliud non evincunt, quām quod physicē & denominatione physicē intrinsecā non peccaverimus in Adam, quando ipse actū peccavit, & nos physicē non eramus; non verò quōd moraliter, & denominatione moraliter intrinsecā tunc non peccaverimus, quando moraliter eramus, & voluntas nostra moraliter actū, & non moraliter potestate dumtaxat, erat in voluntate Adami. Alias in Adamo solum peccavissimus potestate, seu possibiliter; cū tamen Scriptura, Concilia & Patres non dicant: in quo omnes peccare potuerunt; sed, in quo omnes peccaverunt.

Respondeo allatas authoritates prorsus evincere, nos in Adamo non peccasse voluntate nostrā intrinsecā, seu actuali & personali, sive physicā, sive morali, sed voluntate Adami personis nostris extrinsecā dumtaxat, sicut Levi in Abrahamo decimatus non fuit voluntate suā intrinsecā, sive physicā, sive morali, sed Abrahā dumtaxat sibi personaliter considerato extrinsecā. Omnes nihilominus verē

peccavimus in Adam, sicut Levi verē decimatus est in Abraham (utrumque enim testatur Apostolus, & verum est testimonium ejus.) Sed quia in Adam non peccavimus peccato actuali, sed originali dumtaxat, nec peccato persona, sed natura; ad hoc necessaria non fuit voluntas nostra actualis & personalis, sive physica, sive moralis; sed originalis dumtaxat, sive Adami ut originis & primi principii totius naturae, ut sanctos Doctores vidimus asserere.

Objicies 7°. Peccatum originale inest unicuique proprium. Tridentinum iess. 5. can. 3. Igitur est unicuique voluntarium voluntate intrinsecā seu propriā.

Negant consequentiam Patres omnes, negat & mundus totus. Quia id est inest unicuique proprium, quia inest unicuique propria concupiscentia cum privatione debita justitiae originalis (peccatum quippe originale, in hoc homine, vel illo, nihil aliud est quām concupiscentia cum carensia justitiae originalis, ait S. Thomas q. 4. de malo a. 2.) quācūm inest unicuique propria, tamquam peccatum originale, non actuale, tamquam peccatum naturae, non persona, ad id non requiritur voluntas propria, sed originis & principii totius naturae, ut dictum est.

Objicies 8°. Nulla est ratio, quare primum 64 Adā peccatum ad nos transferatur, potius quām cetera ipsius peccata, vel etiam peccata proximorum parentum nostrorum, nisi quia voluntates nostrae in Adami voluntate constitutae fuerunt in ordine ad primum peccatum, non in ordine ad reliqua, nec constitutae fuerunt in voluntate proximorum parentum nostrorum.

Nego antecedens. Ratio namque est quia illud solum peccatum ad nos traducitur, per quod deperditum est donum justitiae originalis, Adamo pro tota natura humana concessum, prout communis est sensus fidelium; justitia verē originalis per solum primum peccatum ipsius deperdita fuit, non per alia; nec per proximorum parentum peccata: utpote qui sicut ad nos transmittere non potuerunt originalem justitiam (quām nunquam habuerunt, nec Adam habuit post primum peccatum) ita nec illius privationem.

Objicies 9°. Peccatum originale, quod inest 65 unicuique proprium, non est actuale, sed habituale. Atqui peccatum habituale, parvulis non inest, nisi in Adamo moraliter actū peccavissent. Cū peccatum habituale proprium, vel sit ipsum actuale proprium moraliter perseverans, vel effectus ipsius.

Respondeo peccatum originale, quod inest unicuique proprium, esse quidem habituale, non tamen causatum à propria voluntate actuali seu personali parvolorum, etiam morali, sed ab eorum voluntate originali, sive à voluntate originis ac principii naturae quam à primo parente accepérunt, debitā justitiae originali, sive debitā ad Deum subjectione privata,

Pars III. De peccato originali, effectibusque ipsius. 627

tam, & ideo naturam acceperunt à Deo aversam & peccaticem; in qua aversione peccatum originale formaliter consistit, & non in privatione aliorum bonorum, quibus privat penitentes, quæ in Christi, & B. Virginis humanitate fuerunt; & ideo ipsæ non fuerunt peccatum, licet fuerint effectus peccati primi parentum.

66 Obiectio 10°. Actus voluntatis Adæ ita est præteritus, ut nec physicè nec moraliter amplius sit, utpote per Adæ prænientiam retrahatur. Ergo peccatum originale hodie dici nequit parvulus voluntarium actu illo voluntatis Adami. Solùm proinde dici potest voluntarium actu voluntatis parvolorum moraliter existente in voluntate Adami. Argumentum istud (ficut & præcedentia) nimis probat, ducitque ad præcipitum, ad negandum utique cum Pelagianis originale peccatum. Unde nego consequiam. Si enim peccatum originale hodie censeri nequeat voluntarium actu voluntatis Adami, eo quod actu voluntatis Adami hodie nec physicè nec moraliter amplius sit; nec censeri poterit voluntarium actu voluntatis parvolorum, moraliter existente in voluntate Adami: utpote moraliter etiam amplius non existente in voluntate Adami. Eò quod constitutum existere non possit in eo in quo erat constitutum, si id in quo constitutum erat amplius non sit, nec physicè nec moraliter. Alias existeret in nihilo. Actus itaque, quo Adam transgredi voluit Dei præceptum, adhuc moraliter existit in effectu, quem in tuta causavit natura humana, concupiscentiā utique, seu conversione ipsius ad bonum commutabile, aversioneque à bono incommutabili, seu privatione debita justitiæ originalis, ut supra. Et sic cessat obiectio. Peccatum namque originale trahunt sine voluntate nascientes, eti peccatum illud exordium non sumpserit sine voluntate primi hominis, de quo est origo humani generis. Quia voluntate primi hominis factum ad posteros sine voluntate transit per contagium, ut Augustinus dicit in locis supra relatis. Sicui hoc videatur difficile conceptu, non mirum: cum Augustinus restringat peccato originali nihil esse ad intelligentiam secretum. Unde lib. 1. de nupt. & concupis. c. 19. sic loquitur: *Quod dimissum est in parente trahitur in prolem miris quidem modis, sed ramen fit.* Et ser. 294. c. 7. alias 14. de verb. Apost. *Ego istam questionem profundam sentio, & ad ejus fundum rimandum vires meas idoneas non agnosco. Libet me & hic exclamare, quod Paulus: o altitudo divitiarum! parvulus non baptizatus pergit in damnationem (Apostoli enim verba sunt: „ex uno in condemnationem“) non satis invenio dignam causam: quia non invenio, non quia non est. Vbi ergo non invenio in profundo profundum (fortè fundum) attendere debeo humanam infirmitatem, non damnare divinam autoritatem.*

Cum igitur hīc agatur de materia, quam non solū comprehendere non potest humana-

Tom. I.

na ratio, imò quam justitiæ contrariam existimaret, nisi fides ipsam corrigeret, rationabiliter hīc exigi non potest hoc naturali lumine manifestum fieri. Satis proinde esse debet id utcumque declarati per similitudines suprà alatas, quas experientia utcumque confirmat, cum docet, quod parentum inclinations filiis communicentur, ita ut dum eorum anima unitur corpori quod à parentibus accipiunt, effectus concipiunt similes effectibus anima parentum à quibus procreantur. Quod esse non posset, nisi parentum affectiones corpori & parenti, & filiorum certas imprimerent dispositiones, similibus deinde affectionibus animam insipientes. Concipiamus ergo Adamum, cùm primum peccavit, tanto impetu se in creaturarum amorem præcipitasse, ut non suam dumtaxat animam, sed & corpus suum vitaverit, in eo imprimendo vestigia pravæ sua ad creaturas affectionis, scipsumque reddidisse incapacem seminaliter generandi filios nisi similiiter vitiatos, & habitualiter affectos; habitualiter proinde à Deo aversos, & ad creaturam converbos. Dum enim Deus creavit primum hominem, animam ipsius spiritualem uniendo corpori materiali, & volendo ut omnes homines ex ipso nascerentur, dupli hāc lege creavit, 1. ut corpora infantium similia essent corporibus parentum, & similiiter affecta, nisi ordinem illum causa extranea immutaret. 2. ut anima unita corpori, affectiones & inclinationes haberet correspondentes impressionibus corporis sui. Hoc supposito utcumque intelligitur, quod infantium animæ per habitualem à Deo aversionem, & dominantem creaturarum amorem corruptantur, dum corpori similibus impressionibus corrupto uniuntur.

Non dicant ergo Neoterici: quā justitiā innocens anima corpori vitiato unitur, unitaque vitiatur, & peccatum originale contrahit sine actu libero voluntatis sua? Ista quippe est obiectio Pelagianorum, dicens in præcipitum. Discant à SS. Patribus actum liberum propriæ voluntatis solū requiri ad peccatum actuale, non ad originale. Unde Augustinus citato serm. 294. ait, infantes trahere reatum originalis peccati de vita prima, non sua, sed primi parentis. L. 4. op. imperf. contra Julian. n. 95. *Sine propria nascientis voluntate trahitur originale peccatum.* N. 98. *Hoc peccatum, quod sine voluntate esse non potest, haret sine voluntate nascientibus;* haret per contagium, non per arbitrium. N. 99. *Sine voluntate illius, à quo est origo nascientium, non est factum originale peccatum;* potuit autem ad alios per contagium sine voluntate transfire, quod non potuit ab illo sine voluntate committi. Et l. 5. n. 40. *Originale peccatum est trahunt sine propria voluntate nascientes;* tamen per voluntatem primi hominis ipsa est origo vitiata. S. Gregorius l. 9. Moral. ad ista verba Job: *Multiplicabit vulnera mea, etiam sine causa;* similiter dicit, quod perpetua tormenta percipiunt, qui nihil ex propria voluntate peccaverunt.... Illos distinctus

Kkkk

*Judex in eternum percutit, quos reatus arbitrii non addicit. S. Prudentius l. de prædestinat. c. 16. Extra baptismi gratiam morientes, non suo, sed Protoplasti peccato perpetua plectio-
69 ne dannantur. Non credunt hoc Pelagiiani, ex quorum persona quindecim Episcoporum By-
facenorum, in Sardinia exulum, Synodus, in libello de incarn. & grat. c. 14. obmurmurations istæ referuntur: Quæ justitia est, ut imago Dei, quæ nihil potuit per seipsum delinque-
re, se non redimatur sanguine Filiis Dei, in regnum Dei non permittatur intrare? Quæ
justitia Deus justus infantibus sine peccato na-
centibus ingerit pœnam, in quibus pœna non in-
venit causam? Et c. 30. Quomodo sine baptis-
mate mortuos eternis cruciatus damnat, cum in eis nullam culpam male voluntatis inveniat?
Respondent: Nonne ihos inimicos gratia Dei,
nec defensores humani, sed deceptrores arbitrii,
ad hoc sua perversitas cogit, ut Deum potentem
eniquum in omnium obitu parvulorum, ubi, nulla
interveniens vel bonitate vel malitia propria
voluntatis, alios vident regno, alios intermit-
nabili deputatis incendio?*

*70 Hæc Synodi nomine S. Fulgentius scriptit.
Suo vero ipse nomine l. de fide ad Petrum
quadraginta recensens capita ad veram fidem
firmissime pertinentia, fideliter credenda, for-
titer tenenda, veraciter patienterque defendenda,
cap. 26. seu Reg. 14. sic loquitur: Fir-
missime tene, & nullatenus dubites.... parvu-
los, qui.... sine Sacramento sacri baptismatis....
de hoc seculo transirent, ignis aeterni sempiter-
no supplicio puniendos. Quia eti propriæ actionis
peccatum nullum habuerunt, originalis tamen
peccati damnationem carnali conceptione & nati-
vitate traxerunt.*

*71 Infinita ejusmodi Sanctorum testimonia pro-
fieri queunt. Sed ista sufficiunt sincero veri-
tatis potius quam praconcepcta opinionis Ama-
tori. Neque enim sic glossari possunt, quasi
SS. Patres solum velint, peccatum originale
parvulis voluntarium non esse physicæ volun-
tate propriâ, secùs moraliter. Tum quia sim-
pliciter negant, originale peccatum parvulis
esse voluntarium voluntate propriâ. Negatio
vero simpliciter prolata, cum sit malignantis
naturæ, negat per omnem modum. Tum
quia si sic Patres intellexissent, uno saltem loco
id significassent. Verum ubique simpliciter,
& absque ullâ seu restrictione seu distinc-
tione, negant peccatum originale parvulis esse
voluntarium propriâ voluntate. Negat etiam
id S. Thomas locis supra relatis, afferens pec-
catum originale parvulis esse voluntarium vo-
luntate Adami tantum. Glossa proinde illa
Neotericorum prouersus voluntaria est, atque
fictitia; nullo per consequens modo recipien-
da. Quia nihil certi ex doctrina SS. Patrum
erui posset, si ejusmodi glossis dogmata ipsorum
eludere fas esset.*

*72 Objicies II°. Plurimum voluntates sic pos-
sunt moraliter unius voluntati alligari, ut quid-
quid unus ille voluerit, vel fecerit, & ipsi*

velle facereque censeantur. Id enim contingit, quando plures uni eidemque voluntates suas committunt, v. g. ad aliquid emendum; si-
c ut & dum per procuratorem matrimonium contrahitur. Respublica etiam minorum vo-
luntates Turorum alligat voluntatibus, &c.
Igitur potuit à fortiori Deus posteriorum vo-
luntates Adæ voluntati sic alligare, in ordine
ad quemcumque effectum, ut quidquid Adam
voluisset, & ipsi voluisse censeretur. Cum
jure supremi dominii magis habeat in sua po-
testate voluntates nostras, quam nos ipsi.

Respondeo I^o. plures posse quidem vo-
luntates suas unius alligare voluntati in ordine
ad emendum, vel matrimonium contrahendu-
m, sed prudenter id non posse in ordine
ad peccandum. 2°. nec id Rempublicam pos-
se, sed in ordine ad effectus quodam civi-
les dumtaxat. Tametsi enim Respublica quodam
legum transgresores multatæ queat pœ-
nâ infamiae v. g. ad filios ipsorum traducen-
dâ; non sic tamen, ut parentum culpa filiis
imputetur, nec proinde sic ut filii infamiant
istam portent tamquam pœnam peccati sui,
sed tamquam pœnam peccati paterni, vel tam-
quam infortunium suum. 3°. an Deus jure
supremi dominii sui, posteriorum nondum
existentium voluntates, in ordine ad peccan-
dum, constitutæ potuerit in Adami volun-
tate, sic ut ipso voluntate suâ peccante, & ipsi
propriâ voluntate moraliter existente pecca-
re censeretur, ambiguum est, ob rationes
hinc inde occurrentes. 4°. quid id possit, 73
nec Scriptura docet, nec Patres; dato tamen,
non concesso quid possit, non sequitur quid
ficerit. Cum à potentia non sequatur ad ætum,
vixque aut ne vix quidem concipere valea-
mus, quomodo sit factum (ob dicta num 40.
& seqq.) inconceptibilia vero ejusmodi non
oportet nos extendere ultra id quod fides do-
cet; maximè cùm sancti Patres id fecisse ne-
gent locis supra relatis, & Scriptura nullibi
fecisse doceat, ne quidem Rom. 5. cùm di-
cit, in quo omnes peccaverunt. Id enim SS.
Patres unanimiter negant fecisse propriâ vo-
luntate, etiam moraliter dumtaxat existente.
Tridentinum autem iess. 4. ad coercenda pe-
culans ingenia, decernit, ut nemo.... contra
unanimem consensum Patrum ipsam Scripturam
sacram interpretari andeat.

CAPUT VII.

*Solutio aliquot difficultatum precedentibus
affinium.*

*Ex dictis colligitur I^o. contra modernos
hæreticos, filios parentum justorum na-
ci in peccato originali. Ob rationem num. 53.
allegatam. Quam Augustinus l. 6. contra Ju-
lian. c. 6. variis illustrat similitudinibus. Pri-
ma est hominis evidens, qui plerumque fi-
lium gignit cæcum. Secunda tritici, nam pur-
gatur à palea tritici, sicut homo à peccato;*